

2000
Nr12

ÕHTU

Teeme talveöst
muinasjutu

Jõulusalmid Mõmmi-Beebi
kingitust Jõulumahvia

ISSN 0134-2266

VENNO LOOSAAR

Jõulu eel

"JÕULUD! JÕULUD! KA-KA-KAA!"
KANAKARI PASUNDAS:
"KÜMME MUNA LISAKS ME
ENNE JÕULE MUNEME!"

"MINA ROHKEM PIIMA ANNAN!"
HÕIKAS LEHM, KEL NIMEKS ANNA.
TÄHTSALT SÕNAS LAMMAS MAALI:
"VILLA KASVATAN MA MAANI!"

ÜLE NENDE LÄRMAS KIKAS:
"JÕULU EEL MA KIREN PIKALT!"
KÕIGI LAUDAELANIKE SUUST
KUULDUS RÕÕMSAT ELEVUST.
AINULT NOTSU OMA SULUS
VAIKSELT, PISAR SILMAS, ULUS...

VENNO LOOSAAR

Ehtijad

MINU EMA JÕULU EEL
ENNAST Ehib PEEGLI EES:
KULLAKARVA RÕNGAD TA
KÕRVA KÜLGE RIPUTAB.

VANEM ÕDE OMAETTE
KAELA SÄTIB HÕBEKETTE,
SIIS VEEL TÄDI, VANAEMA –
ENNAST EHIVAD KA NEMAD.

MUL ON AASTAID ALLES VIIS
POLE Ehteid – JA MIS SIIS.
EHIN END, KUI OLEN SUUR.
PRAEGU EHIN KUUSEPUUD.

ELLEN NIIT

Jõuluetteaste

SURTEL LASTEL SALMID PIKAD,
ANNAB ETTE LUGEDA.
EHK VÕIKS VÄIKSED POISID-PLIKAD
TAADI ETTE PUGEDA
HOOPIS ILMA LAULULOOTA,
ILMA SALMIDETA SOOTA?

HIRM ON SEES JU VÄIKSEIS LASTES.
EHK VÕIKS JÕULUETTEASTES
SUUREMAD NEID TUGEDA.

KUI ÜKS SUUREM AITAB VEIDI,
TAADI HABET PAITAB VEIDI,
PALUB-TÄNAB JÕULUMEEST
LAHKEL MOEL KA VÄIKSE EEST,
SIIS ON TÕESTI – OOTA, OOTA –
MÕLEMAL VIST MISKIT LOOTA
JÕULUMEHE KOTI SEEST!

MILVI PANGA

Lumememm ja jõulutaat

IGAST LUMEST EI SAA MEMME,
IGAST TAADIST JÕULUTAATI.
IGA LAPSE ELLU KÜLL NAD
KUULUVAD PEA SÜNNIST SAATI.

LUMEMEMM JA JÕULUVANA
KÜLLAP ONGI ÜLEAEDSED,
KUIDAS MUIDU MEIE MAILE
JÕUAVAD NAD ÜHEAEGSELT.

TARVITSEB VAID SULALUMEST
AEDA MEISTERDADA MEMMED,
KUI JU PEAGI JÕULU JÄRGI
KODUD LÕHNAVAD JA EMMED.

JAANUS TAMM

Laudajõulud

LAUDAS ON JÕULUD.
TALLEL ON JÕULUD.
MUHE KÜUNLALEEK LATERNAS PÕLEB.

KAEVAD LAMBAD,
VALGUSHELK SILMIS.
PÕRANDAL KAHISEVAD ÕLED.

TALL ALLES VÄIKE,
TEMA EI AIMA,
MIS SIIS PÄRISELT TOIMUB.

NOSIB TA OMA-
ETTE LEIBA,
LIIGVALJULT MÄÄGIMAST HOIDUB.

KORRAGA SÕRG ÜKS
UKSELE KLOPIB.
KOKKUNULT KOKUTAB ÄRGANUD KUKK.

LÄVE PÄÄL LUME-
PÖORISTES SEISAB
KINGIKOTIGA NÄÄRISOKK.

Illustreerinud PIRET MILDEBERG

ÕELE

NOOREMALE

Sest on mitu-mitu aastat möödas, kui nüüd 12-aastane Tartu tüdruk Maarja Ader väiksele õele salme kirjutas. Väike õde on neid jõuluvanale lugenud. Maarja lühikesi salme on ju kerge meelde jätta.

LUMEHELBED

Lumehelbed langevad, jõulutaati aitavad. Kuidas muidu tuleks ta lastel kinke jagama.

LUMESÖDA

Lumememmi kõikjal näed, lapsed valmistavad väed, algab lumesöda suur, võitjale on jõulupuu.

VÄIKE AUTO

Väike auto sõidab teel, koju pole jõudnud veel. Väikses autos istub isa, lapsed teevad kodus kisa.

Kilk ja orel

KALJU SAABER

Vanas kirikus, kus palju pilte, puukujakesi ja tuledesäras vasklühtreid, elas häälest ära orel. Keegi ei mäletanud enam ta mängu. Veel elas kirikus ahju taga soojas vana kilk. Tema ei olnud kunagi häälest ära. Nii mõnigi ütles talle: "Tubli, kilgike!" Kui luudest kange kirikumees ahju küttis, võis kilk terve öö laulda, kuni kuu jõudis idakaare võlvakende tagant läänekaare akendesse. "Miks siis sina kunagi ei laula?" küsis kilk oreliil. "Tahaks nii väga, aga ma olen häälest ära," tunnistas orel. "Vale jutt! Sa ehk ei oska viisi pidada. Oled üks vana suur lagunev kolikamber. Mitte ei saa aru, miks sind siin peetakse. Hoopis mina olen see, kes juhib jõulutalitust. Mina olen Maestro!" kelkis kilk. Nõnda need päevad ja aastad läksid. Küünlad põlesid ära, õpetaja vahetas ametikuue tänavariietuse vastu, käärkambri ukselukk kriiksus – ja õnnetu tumm orel jäi jälle kilgiga omapäi. Aga ühel päiksepaistelisel päeval tulid meistrimehed, kes otsustasid vana oreli uuesti häälda seada. Kilk kuulas ahju taga, kõrv kikkis, kuidas oreliit muudkui kiidetakse ja kiidetakse. Ei tea, mis hea eest! Kilk tegi valju protestikriinat, aga keegi ei pannud seda tähele. Võttis aega mis võttis, orel sai häälda. Jälle säras ta oma endises hiilguses. Ja siis tuli hallipäine vanahärra, keda kõik kutsusid Maestros, korda tehtud oreliil esimest jõulukontserti andma. "Kuda-kuda?" torises kilk ahju taga. "Mina olen siin ju Maestro. Mina laulan ja juhin jõulutalitust." Teda ei pandud selgi korral tähele. Vanahärra seadis end oreli ette istuma, silitas hellalt pilli ja sosistas: "Lõpuks ometi, pärast sõdu ja halbu aegu, oleme me sinuga koos..." Ja siis vajutas ta klahvidele. Orel hõiskas taas. Kilk oli nõnda jahmunud, et tal hakkasid kõhnad säärekondid klõbisema. Häälda saanud orel laulis terve jõuluaja. Nipsakas kilgipapa oli kõigi poolt unustatud. Siis, jõulueelsel õhtul, küttis kirikumees taas hoolega ahju, võttis tule paistel istet ja lausus: "Mulle võid sa ikkagi laulda, kilgike. Ma tean, et sa seal savi sees redus oled. Sind on vahel üsna hea omaette kuulata." "Tõsi või?" kahtles kilk. "Omameeste asi," kostis kirikumees. Ja siis laulis kilk talle. "Kütame veel koos ahju, orel tahab sooja," ütles kirikumees. "Ega minagi soojast ära ütle," krigises kilgipapa. "Vaata siis, teil on mõndagi ühist, ära nüüd enam torise teise peale.

Muidu lähed veel ise kadedusest häälest ära," hoiatas kirikumees. Kilk ei torisenud enam. Ta laulis kogu jõuluaja igal õhtul, kui kirikumees ahju küttis ja orel laulis igal jumalateenistusel ja jõulukontserdil rahvale. Nõnda oli mõlemal oma kuulajaskond. "Kas sul on ikka soe, ega sa äkki külmast lõhki ei lähe," muretses nüüd kilgipapa.

"Minul on soe, kui sinul on soe," kostis orel. "Kas homme laulame jälle?" "Laulame," vastas kilk õhinal. "Sina ei saa rahvale kummardada, las mina kummardan sinu eest."

"Kummarda palju tahad," lubas orel.

Kas keegi väikese kilgi kummardusi karniisil tähele pani, pole teada, igatahes oli ta lasknud rätsepal endale isegi smokingi selga õmmelda. Täpselt samasuguse nagu vanal Maestrol.

"Maestro magab praegu kodus, kas sa ei võiks mulle veidi laulda," palus orel ühel ööl.

"Tõelise muusiku tunneb kohe ära!" hõiskas kilk. Ja öösel, kui orel vaikis, akende taga sadas vaikselt jõululund ning kiriklas oli mõnus soe nagu pühade ajal ikka, laulis ta orelile oma lihtsat viit.

"Küll sa laulad ilusti," ütles suur orel.

"Jah, seda oskan ainult mina," sosistas väike kilk õnnelikult.

Jõuluime

IRA LEMBER

Aasta toredaim päev kippus vägisi lõpule jõudma. Jõuluvana külaskäigust oli mitu tundi möödunud. Ootusärevus nüüdseks ununenud ja salmidki peast pühitud. Ka kingitusi oli mitu ja mitu korda imetleda jõutud. Aasta toredamal õhtul ei aetud kedagi voodisse. Igaüks võis just niikaua üleval olla, kui süda lustis. Kui küünlad olid kuusel lõpuni põlenud, heitsid suured magama. Ainult väike tüdruk istus üksinda diivanil. Tema ei tahtnud veel voodisse minna, kuigi oli väsinud, sest jõuluõhtu on vaid üks kord aastas. Isegi koer ei jäänud talle seltsiks, vaid

lonkis süüdlaslikult aseme peale.

Järsku tabas lapse kõrv imelist sahinat. See tuli kuuse alt. See tuli uue, jõulukingiks saadud nuku poolt. Nukk sahistas jalgade ümber jäänud kingipaki paberiga ja tõusis püsti. Siis hakkas ta tippivate sammudega otse maiustuste vaagna poole kõndima.

Tüdruk vaatas hinge kinni pidades, kuidas nukk tasa kröbistades piparkooke näksis. Siis hoopis ülemealikuks muutudes laualt õuna võttis ja selle tugitoolis tukkua mängukaru poole lennutas. Mõmmik oli unine kobakäpp, ei osanud õuna püüda.

"Toiduga ei loobita!" ütles tüdruk. Nukk ei teinud keelamisest välja. Viskas veel ja veel. Kolmanda õuna sai virgunud mõmmik kätte, toppis mängupükste taskusse ja tatsas nuku juurde. Nukk libistas end just põrandale ja tippis jõulukuuse alla. Karu tatsas talle järele, pannes klaaskuulid tilisema ja rabis tades endale kuuseokkaid pähe. Tüdruk vaatas neid otsekui võlutult.

Nüüd tippis nukk kuuse alt välja ja peitis end põrandavaasi taha. Kuid mängukaru ei tahtnud peitust mängida. Ta võttis hoogu ja hüppas kaksiratsi kuuseoksale. Kuulid tilisesid justkui aisakellad, kui ta seal kiikus.

Vahepeal oli nukk mängutoosi üles keeranud ja kaunis jõuluviis helises öises toas.

Koer ärkas ja tuli klähvides olukorda kontrollima.

Klähvimise peale ärkas omakorda tüdruku ema. Juba ta seisiski öösärgi väel uksele.

"Mis siin lahti on?"

"Mõmmik..." hakkas tüdruk asja seletama ja osutas käega kuuse suunas. Kuid mängukaru ei olnud enam seal. Kaks hõbekuuli kiikusid veel reetlikult ja kuldne kuul lebas põrandal.

Laps vaatas siia, vaatas sinna. Nukk istus nagu ennist rahulikult diivanil, kuid ta jalgade peal ei olnud enam kingipaberit. Ka karu oli tugitoolis. Ainult et...mõmmiku taskut punnitas üks õun. Tüdruk vaatas maiustustekaussi. Piparkoogivaabal oli näha väikesi hambajälgi.

Tüdruk surus suu vastu ema kõrva. Suurt saladust tohib edasi anda ainult sosinal.

Ema sosistas vastu, et see, mida laps oli näinud, oli jõuluime. Ta ütles veel, et seda juhtub väga harva, kui lapsed oma silmaga saavad näha, kuidas jõuluõöl nukud muutuvad elavaks. Aga haruharva seda ikkagi juhtub.

Illustreerinud KATRIN TAMMESSON

JUHANI PÜTTSEPP

KOLM KINGITUST DETSEMBRIS

Detsember tähendab juba murrangut, pöördumist kevade poole, ehkki seda kusagilt välja ei paista. Kuigi pimedust tuleb juba pärastlõunal nagu kotiga, sagivad inimesed rõõmsalt ringi ja valmistuvad pidudeks. Lapsed aga õpivad salme pähe.

LUMI KRAE VAHEL

Tore detsembrimäng on lume krae vahele ajamine. See käib nii: kui sõber läheb lumiste okste alt läbi, tuleb neid oksa raputada. Külmal, lõbus, kipitav lumi sajab siis mühinal sõbra kasukakrae vahelt sisse. Paraku peab sõber lume riiete vahelt kättesaamiseks tuppa minema.

KINGITUS JÄNESELE

Detsembri lõpp on hullumeelne aeg, kõik otsivad kingitusi ja alati saab neid kingitusi liiga vähe. Üks, kes kindlasti ilma jääb, on jänes metsas. Ometi pole jänesele keeruline kingitust teha. Tuleb juurviljaletist osta porgand ja see õue panna. Küll te näete, hommikuks porgand kaob.

KALLISTUSPUU

Ei pea olema alati jõulupuud toas, võib olla ka kallistuspuu väljas. Leidke tugev puu, millel ulatute kahe käega ümbert kinni võtma. See ongi kallistuspuu. Igal õhtul käige oma kallima juures. Suruge parem põsk vastu koort, kallistage puud kõvasti. Tunnete? Muidu on külm, väga külm, aga põsel ja puul hakkab koos soe.

Mari ja Mai on karud. Karulapsed ehk karvarullid. Nad on sarnased nagu kaksikud, aga kaksikud nad ei ole. Mari on Maist aasta vanem. Ja aasta jagu targem. Ka praegu on tal vaja oma tarkust Maile näidata.

"Isa nimi on Madis. Madises on A-täht sees!" teatab ta tähtsalt. "Ema nimi on Kati. Katis on ka A-täht sees."

Mai tahab samuti tark olla. Ta lausub:

"Minu nimi on Mai. Mais on A-täht sees. Sinu nimi on Mari. Maris on ka A-täht sees."

Mari tahab Maist veel targem olla. Tahab tema tarkust üle trumbata.

"Aga vat Pärtlis ei ole A-tähte," sõnab ta teadjalt.

"On küll," vaidleb Mai. "Tema A-l on täpid peal. Ja Pärtel on ise ka täpp."

Jah, Mai ei valeta. Pärtel on Mai ja Mari kõrval päris täpp. Ta on tita. Ta sündis alles täna karumajja. Ent Mari ei raatsi vaidlemist jätta.

"Täpid ei loe," vaidleb ta. "Pärtlis ei ole ainsatki A-tähte."

Mai peab Marile alla andma. Ta ei saa enam vastu vaielda. Äkki aga läheb Mai suu laiale naerule:

"Titas on A-täht! Kuula: Tita-a-a!"

A-TÄHE LUGU

HELJO MÄND

"Aa-aa," karjub Tita-Pärtel. "Aa-aa-aa!"
"Kas sa kuulsid?" üllatub Mari. " Pärtel teab A-tähte!"

Mai imestab samuti. "Teab A-tähte! Meie küll ei teadnud nii varakult."

"Aa-aa," karjub Tita-Pärtel.

Karuema ruttab tita juurde.

"Mis lapsel viga?" küsib ta mahedalt. "Kas lapid on märjad? Karuema vahetab kohe-kohe lapid ära. Paneb märgade asemele kuivad."

"Aa-aa," laliseb Tita-Pärtel. "Aa-aa." Enam ta ei nuta. Ta on rahul, et ema temaga askeldab. Mari ja Mai arutavad edasi.

"Mina tean, kuidas tita sai A-tähe selgeks. Ta kuulas meie A-tähe vaidlust pealt," arvab Mari.

Ka Mai arvab Mari moodi. Ainult tal on veel taskus teinegi arvamine tagavaraks. Ta arvab: "Ma kardan, et me peame vaidlemise maha jätma."

"Mis loba sa ajad!" hüüab Mari.

"Kui me vaidlema hakkame, saab tita sama targaks kui meie, aga siis me ei ole enam targad. Siis me paistame tita kõrval rumalad."

Mari ei lase end Mai sõnadest heidutada.

"Me vaidleme siis, kui tita magab. Magamise ajal ei saa ta meie tarkust endale kahmata."

Ent Mai laidab Mari plaani maha.

"See on paha plaan," laidab ta. "Mõttele, kui palju me peame siis wait olema. Parem hakkame ise tarkust ahmima."

"Jah," on Mari seekord Maiga päri. "Tarkust on parem ise õppida. Ainult kes ütleb, millisest tarkusest peab algama?"

"Aa-aa," karjub Pärtel jälle oma A-keeles. "Aa-aa!"

"Ma ei saa mõelda, kui Pärtel karjub," kaebab Mai.

Ka Maril on raske mõelda, millist tarkust on neil vaja õppida. Pärtel segab neid mõtlemast.

"Aa-aa," karjub Pärtel.

Karuema ruttab tita juurde.

"Mis lapsel viga?" küsib ta mahedalt. "Kas lapid on jälle märjad? Ai-ai, laps on kakanud. Mari ja Mai, tulge mulle appi. Ma õpetan teile lappide vahetamist."

Illustreerinud VIIVE NOOR

HENNO KÄO

Jõulumahvia

Oligi käes jõuluöö. Kuu paistis, tähed särasid. Ja koerad haukusid nagu arust ära. Sest keegi astus mööda lumist külateed, kott seljas. Astujaid oli õigupoolest kaks. Teine neist oli teadagi astuja tume vari. Varjul, mis libises mööda lund, oli seljas veelgi suurem kott.

Pole ju raske ära arvata, kes käib jõuluööl mööda teed, kott seljas. Jah, see on muidugi jõulu...ei, mitte vana, vaid röövel. Jõuluröövel. Kahjuks võib neid viimasel ajal kohata ikka sagedamini.

Jõuluröövel kirus koeri. Ja rühkis läbi lume, ise koti raskuse all küürus. Jõuluröövel ei sallinud lund. Just selle lume pärast oligi ta jätnud auto suure maantee veerde. Jõuluröövlid kardavad ju kõige rohkem hange kinni jäämist.

Oh, lõpuks ometi! Seal, lumiste kuuskede all see sõiduriist seisiski. Ja pilgutas talle sõbralikult oma punast silma. Jõuluröövel püüdis kotti autosse toppida. See ei tahtnud kuidagi mahtuda, sest auto oli säherdusi kotte juba otsast otsani täis. Lõpuks läks tal korda pressida see kõrvalistmele. Istus siis ohates rooli taha ja lõi mootorile hääled sisse.

Tihti aetakse jõuluröövel jõuluvanaga segi. Pole ka ime – nad on ju nii sarnased. Jõuluröövli võib ära tunda vaid musta maski järgi, mida jõuluvana iialgi ei kanna.

Jõuluröövlid kuuluvad kõik ühte jõuku. Ise nimetavad nad seda uhkelt jõulumahviaks. Jõulumahvia püüab kõik jõuluvana toodud kingitused juba jõuluööl kokku röövida. Et need siis enne järgmisi jõule jõuluvanale maha müüa. See on nende äriidee. Ja pahatihti läheb see neil kordagi. Kuskilt peab jõuluvana ju oma kingid hankima. On teada kahetsusväärset palju juhtumeid, kus lapsed saavad mitu aastat järjest ühtesid ja samu jõulukinke. Need aga kaovad salapäraselt ikka ja jälle. Kõige hullem aga on see, et jõulumahviasse kuulub ka röövpäkapikke. Kui harilikud päkapikud jõulude eel lastele üht-teist aknalauale pandud sussidesse poetaavad, siis röövpäkapikud teevad seal puhta töö. Nad võtavad kõik, mis võtta annab. Ja müüvad harilikele päkapikkudele tagasi. Kui mõni laps pole iial sussi seest kommi leidnud, ei maksa veel arvata, et päkapikke pole olemas. Või et nad ei käigi. Käivad ikka küll. Ja toovad samuti. Kuid ka röövpäkapikud ei maga.

On juba kord nii, et pole halba ilma heata. Ja vastupidi. Kui on juba jõulud, siis on paraku olemas ka jõulumahvia.

Illustreerinud HENNO KÄO

OLEN POSTKAST

Kui vanaema saadab sind kirja posti viima, siis pead minu – postkasti üles otsima. Sa ju tunnend mind, eks? Olen oranži värvi ja minul ilutseb kiri Eesti Post. Mul on üsna suur suu, sest kirju saadetakse erinevaid ja ma pean need kõik oma kõhtu neelama. Mulle meeldivad ilusas ümbrikus kirjad, millele on aadress korralikult peale kirjutatud. Loomulikult ei tohi indeks puududa.

Muide, ega sa pole unustanud, et algas jõulukuu. See kuu on mul üks töörohkemaid.

Jõulukaartide saatmine on vana ja kena komme. Kui vanaemale vanaisale, sõbrale või lihtsalt heale tuttavale kaardi läkitad, tähendab see, et mõtled talle. Võib ju ka teisiti õnnitlusi saata, kuid kirja või kaarti need ei asenda.

Ohoo, tulevad kaks kutti. Kirju neil käes pole, aga aina paotavad mu suud. Ikka pliks-plaks, pliks-plaks. Olen nukker, mu suu võib jäädagi tuulele ja vihmale avatuks. Vahel tundub mulle, et mõni inimene ei tee vahet postkastil ja prügikastil. Minu kõhust on leitud kõike, mis suuavast saab sisse toppida. Nii saavad kirjad mustaks ja kortsunuks. Kirjasaaja teeb selline kiri aga nukraks ja morniks. Sinagi ei taha ju saada sellist kirja.

Stopp! Sealt tuleb Liisi. Tema saadab igal nädalal kirja või kaardi maa-memmele. Memm on alati uhke ja rõõmus, kui Liisilt kirja saab.

Illustreerinud HENNO KÄO

OLEN KIRJAKAST

Ja just minust, kirjakastist võttis Liisi memm kirja välja. Enne oli see kiri muidugi teinud pika sõidu ja saanud templid peale. Mäletad ehk, kirja teest kirjutas Täheke veebruaris. Kui sina, postkast, oled pea alati väljas, siis minusuguste koht on enamasti majade esikus. Minu peal on korterinumbr ja lukus olen ma ka. Muide, inimesed kutsuvad ka mind postkastiks, aga postitöötajad kirjakastiks. Nii ehk ongi selgem: sinusse pannakse post, aga minust võetakse välja. Ja kuigi olen kirjakast, võtan ma vastu ka pererahva tellitud lehed ja muud saadetised.

Eramus olen ma eesukse kõrval või aiavärvavas. Aias jookseb suur koer ja seepärast peabki postimees saadetised aiavärvavas kasti panema.

Minul on samad mured, mis sinulgi. Ka minusse topitakse igasugust kraami. Ja veel, pea igas majas on mõni kratt, kes teiste posti näppab. Ma olen siis koos pererahvaga kurb. Juhtub seda sagedamini linnades.

Mul on ka kummalisi ametivendi. Ühel tädil maal on kirjakastiks vana linnupuur, teisel ämber, millel põhi ülesse pööratud, et vesi sisse ei sajak. Huvitav, huvitav! Ja midagi pole kaduma läinud. Ju siis on veel ausaid ja häid inimesi.

Kuule postkast, mida me lugejale soovime?

POSTKAST: hoia mind. Kiri jõuab õigel ajal õigesse kohta, kui sellel on aadress ja kirjasaaja nimi. Ootan sinu kirja.

KIRJAKAST: sulle on kiri, tantsi või laula midagi, öeldi vanasti.

ELJU SILD

Salmid jõuluvanale

Üsna varsti on käes päev, mil ukse tagant kostab kop-kop-kop ja tuppa astub jõulumees. Kas sinul on saim selge, mida külalisele lugeda? Need väikesed luuletused kirjutasi Vanalinna Hariduskolleeegiumi Põhikooli III klassi tüdrukud. Kes nooremale õele-vennale, kes iseenesle.

Illustreerinud TIINA REINSALU

Jõulumees

Armas kallis jõulumees,
sul põhjapõdrad saani ees,
palju kinke koti sees,
ainult sind veel pole rees.

Sõit läeb lahti vuhinal,
lumi tuiskab tuhinal.

Liis Tammesalu

Jõulukellad

Jõulua'al on kõikjal aisakelli kuulda.
Hästi kõlavad nad, kui pole tormi ega tuult ka.
Jõulukellad kirikutes pühalikult kajavad,
päkapikud jõuluvana abi kohe vajavad.
Kiire neil, loeb iga hetk,
varsti algab põnev retk,
mis habemiku saaniga
viib ära külmalt Lapimaalt.

Maarja Pors

Sokid ja sokud

Aknaual ootab sokk,
samas seisab jõlusokk.
Ennem kapis seisis ta,
pandud jõule ootama.

Nüüd ootab ainult päkapikku,
kes toob sokki kommitiku.
Laps hommikul soki tühjendab,
sealt seest jõulusoku saab.

Mirjam Parve

Jõulud

Juba käes on jõulukuu,
ära ehitud on puu.
Lapsed ringis kuuse all,
kohe algamas on trall.

Appi! Juba jõuluvana
koputab me ukse taga.
Kas on lastel salmid peas?
Kas on olnud lapsed head?

Barbid kotist piiluvad,
Kenil jalad liiguvad.
Tahavad nad tantsu lüüa,
jõulumaiustusi süüa?

Kerli Lootsmann

Jõulutaat

Jõulutaat on teel.
Tal kingid reel.
Päkapikul on salapärane keel,
jõulutaadil hea meel.

Lastele meeldib jõuluvana.
Jõuluõhtul süüakse kana.
See, kes maitsvat toitu teeb on ema,
ja kogu jõuluõhtu on kena.

Kui jõuluõhtu läbi,
siis üle ilma laiub talvevägi.
Nüüd maa täis paksu lund,
jõulutaat lastest näeb und.

Marie Tiitsmann

Tuba küünlasäras helgib

Tali tuleb pikkamööda,
lumevaip võib tulla ööga.
Ootan, millal jõulud tuleks,
selleks jälle silmad sulen.
Unes kõike kaunist näen:
juba ongi jõulud käes.
Tuba küünlasäras helgib,
Kõigile see rõõmu teebki.

Marit Vutt

Jõulupäev

Taevas tähed säravad,
kuuseladvad kohavad.
Päkapikud piiluvad,
lapsed kinke avavad.
Sikud-sokud laulavad,
saanid-reed nüüd sõidavad.
Jõulupäevad toredad,
lapsed hanges mängivad.

Sigrit Õispuu

Lumi

Eile sadas lumi maha,
küll see vihm on ikka paha!
Pühkis lume metsateelt,
härmatas on kadund jäält.

Aga varsti lumi jälle
sajab, sajab minu sülle.
Siis on rõõmu küllaga,
jään jõulutaati ootama.

Kärt Sõber

Talv käes

Pakane väljas paugub,
koer kuudis haugub.
Karu juba põhku poeb,
ämblik oma võrku koob.

Igalpool on lumehanged,
Maril varbad külmast kanged.
Nüüd on tali käes,
enam päikest ei näe.

Ann-Alice Ehala

TALVEÖÖ MUINASJUTT

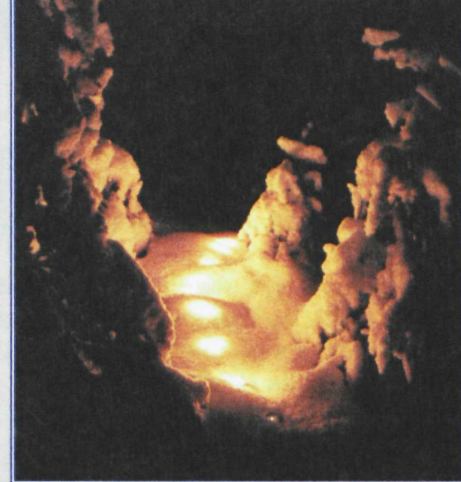
Kõik teavad, et talvine mets on kena.
Vähesed teavad, et talvel on ööhämaruseski
metsas huvitav.

Eriti põnev on pisikeste küünaldega valgus-
tatud metsaalune.

Õist metsa saab sadat moodi pisikeste
tulukestega kaunistada. Valgus võib kumada
lumehange tagant ja puuõõnest, lumisest
põõsast või lausa valge vaiba alt.
Lumememmed ja teised sõbralikud tegelased
hakkavad küünlatule lummuses justkui elama.
Meisterdada maksab ka igasuguseid siriviri-
trolle. Võimalusi on äraarvamata palju. Iga uus
katse on avastus!

Kui süttib esimene küünal, sünnib muinasjutt.
Eriti meelde jääb on, kui see kõik saab teoks
jõuluõhtul või vana-aasta viimasel ööl.

OLEV MERIVEE tekst ja fotod

Madis tuli koolist ja teatas: "Meie õpetaja tegi täna pika pirueti." Teised vaatasid Madist küsiva pilguga. "Libe oli. Ju siis õpetaja ei vaadanud ja astus siledaks lihvitud jalgrajale. Tal läks õnneks, käed-jalad jäid terveks. Homseks on nüüd vaja kirjutada, kuidas talvel tänaval käituda."

Madisele see kodutöö meeldis. Ta teab, et kunagi saab temastki autojuht. Ja hea autojuht, kes laseb alati sebrale astuvad lapsed üle sõidutee ja siis sõidab ise edasi.

Mis siis Madis kirjutas?

TALV, TÄNAV ja MINA

Talvel on päevad lühikesed. Lähen kooli pimedas, tulen – jälle pime. Nüüd pean särana nagu jõulupuu, et autojuht mind märkaks. Säravaks teevad mind helkur ja helkurpaelad. Muide, riputasin täna ühe ka isa jope külge. Ema kannab seda juba ammu.

Talvel sajab tihti, küll lund, vahel ka vihma. Teed on libedad. Ühed tossud on mul sellise tallaga, et aina kukun. Libedaga sobivad tanksaapad hästi. Tean, et libedal teel on raske ka autot peatada. Seepärast uisapäisa sõiduteele ei torma.

Tänavat ületan vöötrajal ehk sebral. Viimasel ajal on kooli juures sebrarajal olnud politseinikke ja vanemaid õpilasi, kes aitavad nooremaid. Paljud autojuhid on nüüd viisakamad ning lasevad lastel üle tee minna. Isa ütleb selle kohta, et ise peab ikka ka hoolas olema.

Mõned meie poisid armastavad kakelda, teisi lükata ja jalgu alt ära lüüa. Möödunud aastal oleksin tõukest peaaegu läheneva bussi alla sattunud.

Ja kui tuleb sula, siis muidugi käib hirmus lumesõda. Ununeb tänav, autod ja võib juhtuda õnnetus.

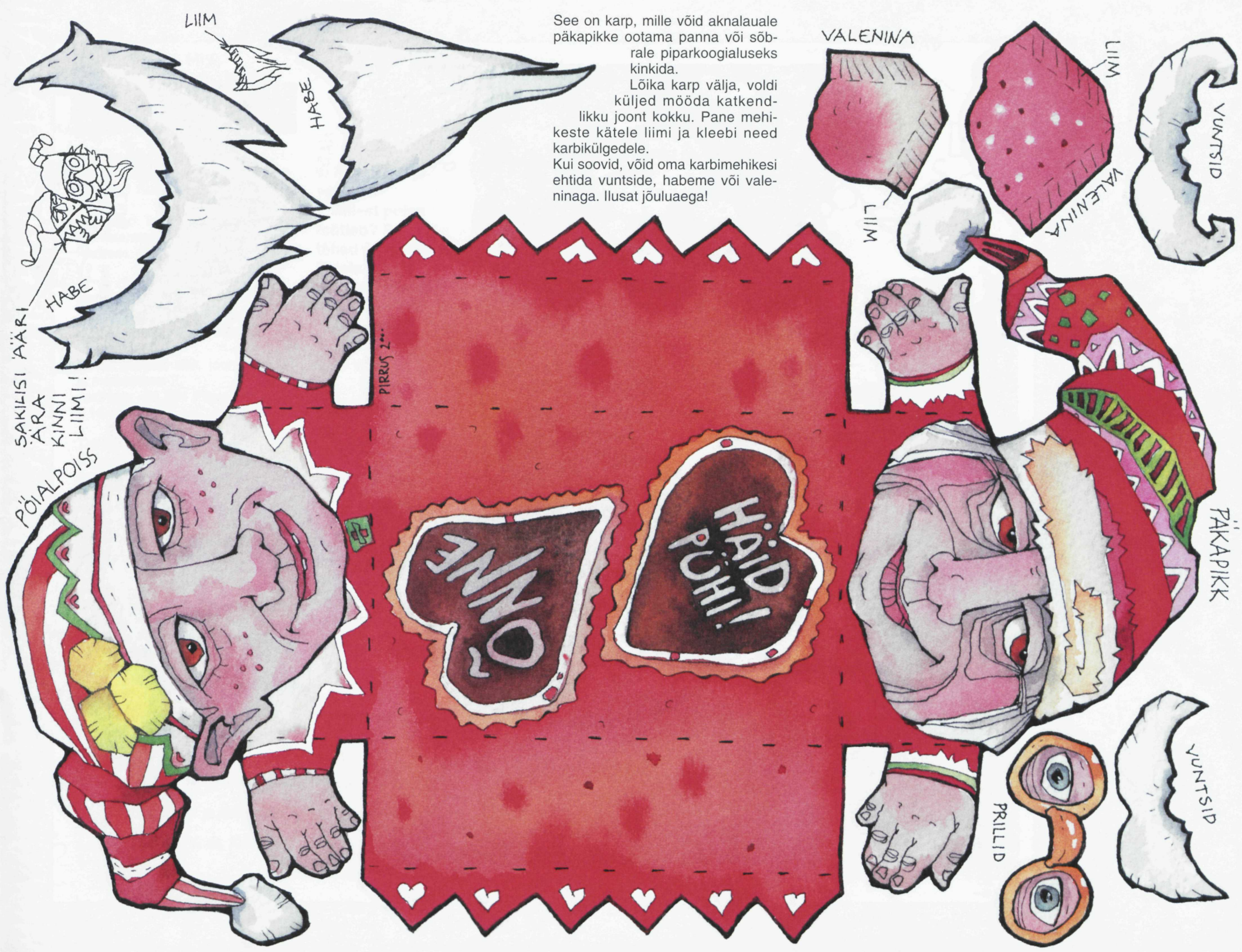
Mulle meeldib suusatada ja kelgutada. Emal on üks salm selle kohta: Suusatan ma suusarajal, mis lookleb meie maja taga. Kelgutan vaid alla mäest, mis asub kaugel sõiduteest.

Koolis sai Madis oma töö eest kiita. Lapsed arvasid, et ka vanematele tuleb helkurid külge panna. Liiklusreegleid peavad ju kõik täitma, mitte ainult lapsed.

See on karp, mille võid aknalauale pākapikke ootama panna või sõbrale piparkoogialuseks kinkida.

Lõika karp välja, voldi küljed mööda katkendlikku joont kokku. Pane mehikeste kätele liimi ja kleebi need karbikülgedele. Kui soovid, võid oma karbimehikesi ehtida vuntside, habeme või valelinaga. Ilusat jõuluaega!

SAKILISI ÄÄRI
ÄRA KINNI LIIMI!
PÖIALPOISS

LIIM
HABE

VALENINA
LIIM

VUNTSID

LIIM

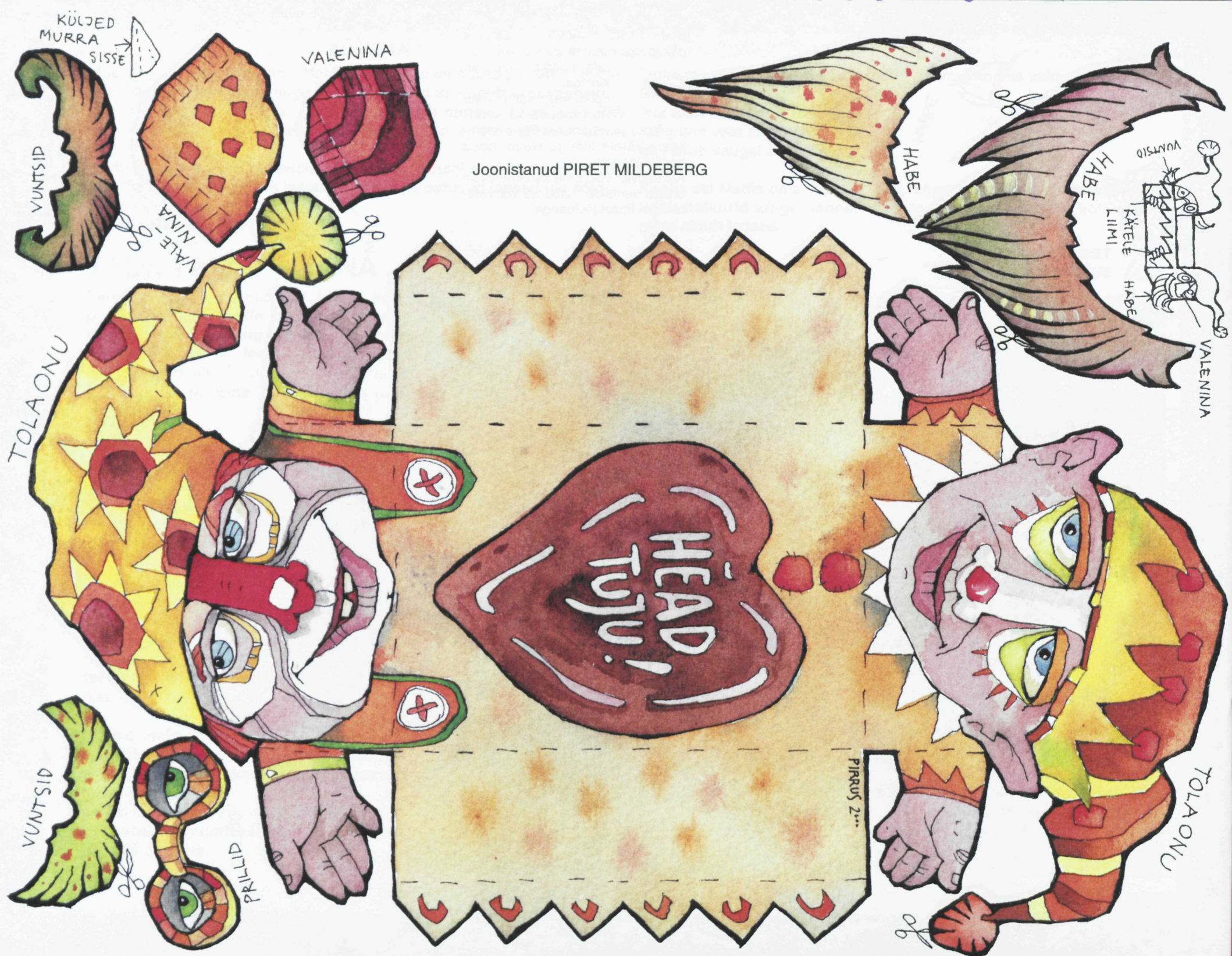
PÄKAPIKK

VUNTSID

PRILLID

PIRRUS 2...

Joonistanud PIRET MILDEBERG

KÜLJED MURRA SISSE

VALENINA

VUNTSID

VALENINA

TOLAONU

VUNTSID

PIRUS 2...

HABE

HABE

VUNTSID

KATELE

LIIMI

HABE

VALENINA

TOLAONU

PIRUS 2...

HIIR HERBERTI KIRJAKONTOR

Kristo Kolk 13 a

Soovin kirjasõbraks ilusat 11-13 aastast tüdrukut. NB! Saatke foto!

Huvialad: kergejõustik, jalgpall, joonistamine.

Aadress: 63 304 Põlva, Piiri t. 12-19

Martin Maikalo 11 a

Soovin kirjasõbraks 10-12 a poisse või tüdrukuid. NB! Saatke ka oma foto!

Huvid: kergejõustik, joonistamine ja matkamine.

Aadress: 63 304 Põlva linn, Piiri t. 16-12

Triinu Turu 12 a

Minu huvialad on kirjutamine, lugemine ja kleepsude kogumine.

Vastan kõigile, kes mulle kirjutavad.

Aadress: 87 201 Pärnu-Jaagupi, Halinga.

Liisa Tenno 7 a

Soovin endale 6-7 aastast kirjasõpra (tüdrukut).

Mulle meeldib sõita jalgrattaga ja rulluiskudega. Joonistan, kogun kleepse.

Mul on kodus kass, koer ja hamster.

Aadress: 76 902 Harku, Hüüru, Pääsukese 2.

Märt Tomberg 10 a

Soovin saada kirjasõpra vanuses 9-11 a.

Minu huvid: sport ja kalapüüdmine.

Aadress: 72 716 Paide, Kuu t 13-3.

1. Mis on pildil valesti?
2. Millest poiss mõtleb? Pane tähed õigesse järjekorda.
3. Leia puuduvad numbrid.
4. Leia koera õige vari.

KALLID LAPSED, EMAD ja ISAD, ÕPETAJAD ja KASVATAJAD

Praegu on õige aeg tellida TÄHEKE aastaks 2001. Tellimine maksab üheks kuuks 13 krooni, poolaastaks 78 krooni ja aastaks 150 krooni. Kioskist ostes tuleb ühe

Täheke eest välja anda 14 krooni. Tellimine on seega kasulikum. Pakume mõnusat lugemist, meisterdamist ja nuputamist. Meil on varuks ka üllatusi. Kohtume ka uuel aastal.

SINU
TÄHEKE

Joonistanud EPP MARGUSTE

PERIOODIKA AS Lasteajakiri TÄHEKE

Asutatud jaanuaris 1960
ilmub kord kuus

Toimetuse aadress:
Pärnu mnt 67a
10134 Tallinn

Peatoimetaja
ELJU SILD
tel 6 463 697

Vanemtoimetaja
JAAK RANNAP
tel 6 463 697

Kunstiline
toimetaja
PRIIT REA
tel 6 463 697

Printall
Tatari 64
10134 Tallinn

ESIKAANE
JONISTAS
PRIIT
REA

LONTU ja MÖKU

Aili Mittal

